

Oikaisuvaatimus Pyöreisen tuulivoimahankkeen kaavoituksen käynnistämissopimuksesta/ PVY

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 284
387/11.00.03/2025

Oikaisuvaatimus koskien kaupunginhallituksen 18.8.2025 käsittelemää pykälää 197 / PVY

Kaupunginhallitus on 18.8.2025 §:ssä 197 päättänyt kaavoituksen käynnistämissopimuksen käsittelystä sekä kaavan vireilletulosta Viitasaaren kaupungin lounaisosassa, Kantatie 77 ja Pyydysmäen väliselle alueelle (Pyöreisen tuulivoimahanke). PVY on tehnyt päätöksestä oikaisuvaatimuksen, joka on saapunut kaupungin kirjaamoon 11.9.2025.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain 89 §:n mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisten viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä kunnan jäsen, että asianosainen itse eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Kuntalain 93 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

Kuntalain 95 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginhallituksen pöytäkirja 18.8.2025 on asetettu yleisesti nähtäväksi 22.8.2025, jolloin kunnan jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon.

Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen keskeinen sisältö ja perustelut

Oikaisuvaatimuksen keskeinen sisältö liittyy valittajan vaatimukseen kumota kaupunginhallituksen 18.8.2025 §:ssä 197 kohta 2 kokonaisuudessaan viranomaisen itseoikaisuna. Valittaja katsoo päätöksen tehdyn puutteellisesti valmisteltuna ja virheellisin argumentein perusteltuna. Valittajan mielestä päättäjät eivät ole ehtineet perehtyä aineistoon eikä siten haittavaikutuksia ole huomattu. Valittaja ottaa kantaa aluerajaukseen ja melumallinnukseen sekä Vuorijärvien, Haukilan ja Pyöreisen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksiin.

Vastine oikaisuvaatimukseen

Päätöksenteko puutteellisten tietojen varassa

Viitasaaren kaupunki on toimittanut hankeyhtiölle kaupunginhallituksen 24.10.2022 § 208 ohjeet tuulivoimahankkeiden ennakkoesittelyille tuulivoimakaavoituksen käynnistämisen mahdollisuuksien arvioimiseksi. Viitasaaren kaupungin ohjeet varmistavat, että kaikilla toimijoilla on käytettävissä yhdenmukaiset tiedot hankesuunnittelun aikana ja toimintatapa on ennakkoon määritelty. Hankekehittely ei edellytä kunnan

tai muun viranomaisen lupaa. Hanketoimijat tutkivat oma-aloitteisesti potentiaalisia tuulivoima-alueita eripuolilla Suomea ja laativat maanvuokrasopimuksia maanomistajien kanssa pääsääntöisesti ennen kuin kaavoitusaloitetta on jätetty kunnille käsittelyyn.

Tuulivoimapuistohanke tuodaan yleensä kuntiin esiteltäväksi viimeistään siinä vaiheessa, kun perustietojen pohjalta hankealue on hanketoimijan tulkinnan mukaisesti soveltuva tuulivoimatuotantoon, alueelta on saatu maanvuokrasopimuksia ja yleiskaavoitus olisi tarpeen käynnistää kunnan päätöksellä.

Pyöreisen tuulivoimahankkeen hanketoimija Elements Suomi Oy on tehnyt perusteellista taustaselvitystyötä Viitasaaren kaupungin antamien ohjeiden mukaan ja esitellyt hankesuunnitelmiaan ensin kaupungin viranomaisille ja tämän jälkeen päättäjille kaupunginhallituksen kokouksessa 18.8.2025 § 197. Viranomaiset ja päättäjät ovat saaneet luettavaksi esiselvitysmateriaalin, jossa on kartoitettu muun muassa lähialueiden tuulivoimapuistot, linnuston ja eläimistön tilanne, metsätyypit ja kasvillisuus, luonnonsuojelualueet ja -kohteet, alustavia melu- ja välkemallinnuksia, maisemavaikutusten arviointia ja maakuntakaavan suhdetta suunnittelualueeseen sekä hankkeen taloudellisia vaikutuksia.

Tämän lisäksi YVA-tarveharkintapäätöstä varten on tehty laaja, 69-sivuinen asiakirja, jossa käsitellään kaavoituksen nykytilannetta, maisemaa, muinaisjäännöksiä ja kulttuuriympäristöä, maa- ja kallioperää, pintavesiä, pohjavesiä, luonnonympäristöä, melua ja välkettä, ilmanlaatua ja ilmastoa, liikennettä ja ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia sekä vaikutuksia elinkeinoihin ja palveluihin. Lisäksi on arvoitu yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ja YVA-menettelyn tarvetta sekä annettu lista kaavoituksen yhteydessä tehtävistä selvityksistä.

Näiden perusteella voidaan todeta, että hankkeen taustatietojen kokoamiseksi on tehty perusteellista ja täsmällistä selvitystyötä. Kaavoituksessa vaadittavia laajempia selvitystöitä ei ole syytä käynnistää, ennen kuin kaavoitusaloite on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Viitasaaren kaupungin hallintosäännön 22 § kohdan 28 mukaan kaupunginhallitus päättää kaikkien kaavojen osalta vireillepanosta ja muuttamisen vireillepanosta sekä kaavojen laatimisesta (AKL 36 §, 51 §). Lisäksi kohdan 29 mukaan kaavoitukseen liittyvien sopimusten tekemisestä.

Aluerajaus ja melumallinnus

Tuulivoimalahankkeiden aluerajaus määritellään kaavatyössä sen perusteella, missä tuulivoimaloiden rakentaminen ja toiminta on mahdollista ja hyväksyttävää ympäristövaikutusten kannalta. Rajauksen perusteena tutkitaan muun muassa melu- ja välkemallinnusten tuloksia, luonto- ja maisemaselvityksiä, etäisyyksiä loma- ja asuinrakennuksiin, alueen kaavatilannetta yleensä sekä muita ympäristöarvoja.

Hankekehitysvaiheessa voimaloiden tarkat tyyppitiedot eivät ole pääsääntöisesti tiedossa ja siksi mallinnuksissa tulee huomioida riittävät varovaisuusperiaatteet. Mallinnukset tulee laatia tiedossa olevilla tämän hetken voimalamalleihin perustuvilla tai ennustettavilla lähtömelutasoilla ja tarvittavilla varmuusarvolisäyksellä. Lähtökohtaisesti melumallinnus-tarkastelussa ei tulisi käyttää lähtöäänentasoltaan vain hiljaisimpia voimaloita, vaan sitä vastoin joko todennäköisesti toteutukseen tulevan voimalatyyppin arvoja sekä riittäviä varmuusarvolisäyksiä tai melupäästön ylärajatarkastelua.

Tuulivoimaloiden korkeudet ovat jatkuvasti kasvaneet ja siten Viitasaaren kaupunginhallitus suosittelee alustavissa tarkasteluissa vähintään 1,5 km suojaetäisyyttä vakituiseen asutukseen ja vähintään 1 km etäisyyttä loma-asutukseen. Maanomistajat voivat kuitenkin toivoa maanvuokrasopimuksia myös tyhjillään olevien asuntojen (tai vähäisellä käytöllä olevien loma-asuntojen) tila-alueille ja siten suojaetäisyyttä ei voi ohjeistaa ennakkoon yksiselitteisesti. Melualueelle (40 dB) ei voi sijoittua vakituksia asuntoja tai loma-asuntoja eli tällaisiin rakennuksiin tulee hakea ja saada käyttötarkoituksen muutos (esim. talousrakennuskäyttöön) rakennusvalvonnan kautta, mikäli maanomistaja haluaa voimalan lähelle asuntoaan.

Tuulivoimayleiskaavoituksessa ja rakennuslupamenettelyssä tuulivoimaloiden vähimmäisetäisyyttä vakituiseen asutukseen ja loma-asutukseen tutkitaan kaavoitusprosessissa sekä rakennuslupamenettelyssä melumallinnusten kautta. Melutasoja koskevia määräyksiä on asetettu sekä ulkomelua että sisämelua koskien (valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 mukaiset ulkomelun ohjearvot sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 545/2015 sisämelun raja-arvot.) Melumallinnus- ja raportointi tulee tehdä ympäristöministeriön hallinnon antaman ohjeen mukaisesti. Ohjeiden mukaisesti laadittu mallinnus huomioi melupäästön mahdollisia erityispiirteitä, ja ohjeen mukaiset varmuusarvolisäykset tulevat myös tällöin huomioiduksi. Tuulivoimapuiston toimiessa voimalamelun osalta ulko- ja sisämelun raja-arvot eivät saa ylittyä.

Mikäli melun raja-arvojen ylittymistä todetaan mittauksilla tuulivoimalan toimiessa, raja-arvojen ylitys voi johtaa ympäristölupamenettelyyn ja voimalan toimintaa ohjaaviin (mahdollisesti rajoittaviin) ympäristölupamääräyksiin. Tarvittavien melumittausten kustannuksista vastaa tuulivoimapuistoyhtiö. Siten lähtökohtaisesti jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa on tärkeää, että melumallinnukset laaditaan riittävillä varmuusarvolisäyksillä. Lähtökohtaisesti Viitasaaren kaupunki ohjeistaa, että ennakkoselvityksissä ja tuulivoimayleiskaavoituksessa melumallinnukset tulisi laatia vähintään todennäköisesti toteutukseen tulevan voimalatyyppin arvoilla sekä riittävillä varmuusarvolisäyksiä tai toteutettavaa voimalaa kovemman lähtöäänentason omaavilla voimaloilla tai melupäästön ylärajatarkastelulla.

Hankkeiden yhteisvaikutukset

Pyöreisen tuulivoimahankkeen eteläpuolelle sijoittuu Haukilan ja Vuorijärven tuulivoimapuistohankkeet, jotka on osoitettu maakunta-kaavassa tuulivoimapotentiaalisiksi alueiksi. Kaavoitusvaiheessa olevat Haukilan hankkeen tuulivoimalat sijoittuvat lähimmiksi Pyöreisen tuulivoimaloita, ollen alustavissa suunnitelmissa noin 4,2 kilometrin päässä toisistaan. Vuorijärven hankealueen voimalat sijoittuvat noin 6,4 kilometrin etäisyydelle. YVA-tarveharkintaselvityksen mukaan Pyöreisen hankkeella ei ole todettu olevan merkittäviä yhteisvaikutuksia Vuorijärven ja Haukilan hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutuksia muodostuu kuitenkin luontoon kohdistuvista vaikutuksista sekä erittäin vähäisistä melu- ja välkevaikutuksista, joilla voi olla vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön.

Pyöreisen ja sen lähimmät tuulivoimapuistot sijoittuvat kurkien päämuuttoreitin reuna-alueelle. Muiden eläinlajien osalta hankealue on valmiiksi pirstaleinen ja häiriöinen, eikä sen merkitys siten suurpetojen tai suojeltujen lajien elinympäristönä ole suuri.

Maisemavaikutusten osalta on selvitetty, että Pyöreisen hankkeen näkemäalueet ovat yhtenäisiä viereisten hankkeiden näkemäalueiden kanssa, lisäten vain näkyvien voimaloiden määrää näkemäalueilla. Hankealueen ympärillä voi muodostua yhteisvaikutuksia melun ja välkkeen osalta. Asuin- ja muutoin hankkeiden lähiympäristöön voi kohdistua melusta ja välkkeestä aiheutuvia yhteisvaikutuksia. Yhteisvaikutuksia arvioidaan syntyvän lähinnä Pyöreisen, Haukilan ja Vuorijärven hankkeiden väliin jäävälle alueelle. Yhteisvaikutuksia on jo tutkittu ja mallinnuksia näiden osalta tehty YVA-tarveharkintapäätöksenteon yhteydessä.

Maisemalliset yhteisvaikutukset sekä melusta ja välkkeestä aiheutuvat yhteisvaikutukset voivat vaikuttaa kielteisesti ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. On kuitenkin huomioitava, että Pyöreisen tuulivoimahanke ei merkittävästi lisää maisemavaikutuksia verrattuna muihin lähialueelle suunnitteilla oleviin hankkeisiin. Melun ja välkkeen yhteisvaikutukset eivät myöskään aiheuta ohjearvojen ylityksiä alueen asuin- ja lomarakennusten kohdilla.

Loppupäätelmä

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty juridisia tai muita perusteita, joiden perusteella kaupunginhallituksen kohdan 2 päätös tulisi kumota ja kaavoituksen käynnistämissopimusluonnos hylätä.

Kaavoituksen käynnistämissopimuksen arviointi virheellisille oletuksille ja vaillinaisille selvityksille ei ole tässä vaiheessa perusteltua, sillä kyseisessä hankkeessa ei ole vielä esitetty varsinaisessa kaavoitusprosessissa julkaistavia asiakirjoja. Tällä hetkellä kaupungille on jätetty vasta kaavoitusaloite ja kaupungin ja hanketoimijan välillä on laadittu kaavoituksen käynnistämissopimusluonnos. Nämä ovat osa hankkeen esiselvitysvaihetta, jotka mahdollistavat kaavoituksen käynnistämisen.

Kaupunginhallituksen päätös 18.8.2025 §197 ei ole lopullinen lupapäätös, vaan osa kaavoitusprosessin alkuvaihetta, jossa päätettiin käynnistää tuulivoimahankkeen valmistelu ja kaavoitus. Päätöksen luonne huomioon ottaen sen ei tulekaan sisältää yksityiskohtaisia kaavaratkaisuja tai lopullisia ratkaisuja hankkeen toteuttamisesta.

Päätöksen tueksi kaupunginhallitukselle on toimitettu laaja tausta-aineisto, joka sisältää muun muassa hankkeen lähtötiedot, alustavat selvitykset ja vaikutusarviot, suunnittelun lähtökohdat, puolustusvoimien lausunto jne. Päätöksentekijöillä on siten ollut käytössään riittävä tieto hankkeen tavoitteista, mahdollisista vaikutuksista ja jatkosuunnittelun edellytyksistä.

Tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista eikä lain edellyttämää tehdä yksityiskohtaista vaikutusten arviointia tai ratkaista kaavoituksen lopputulosta. Nämä seikat arvioidaan myöhemmässä kaavoitusvaiheissa.

Näin ollen kaupunginhallituksen päätöstä ei voida pitää lainvastaisena, vaan se perustuu päätöksenteon kannalta riittävään tietopohjaan ja vastaa sisältönsä ja tarkkuutensa osalta päätöksen luonnetta ja vaihetta.

Viitasaaren kaupungin 1.6.2025 voimaan tulleen hallintosäännön §:n 22 mukaan kaupunginhallitus päättää kaikkien kaavojen osalta vireillepanosta ja muuttamisen vireillepanosta sekä kaavojen laatimisesta.

Kaupunginhallitus ei ole päätöstä tehdessään ylittänyt toimivaltaansa eikä kaavoitusaloitteen päätöksessä ole todettu laillisuuvirheitä.

Oikaisuvaatimus tulee hylätä perusteettomana.

Oheismateriaali:

- Oikaisuvaatimus PVY

Lisätietoja: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa, puh. 040 152 7225, jukka.tuohimaa@viitasaari.fi, rakennusarkkitehti Riina Pietarila, puh. 040 571 1865, riina.pietarila@viitasaari.fi

Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen edellä mainituin perustein.
Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Kunnallisvalitus
Toimenpiteet	Ote: Oikaisuvaatimuksen tekijä